

Embertani Tanszék

- [Embertani Tanszék](#)

(Tanszékvezető: **Dr. Pálfi György**)

-
- [Kezdőlap](#)
  - [Munkatársak](#)
  - [Oktatás](#)
  - [Kutatás](#)
  - [Galéria](#)
  - [Média megjelenések](#)
  - [Aktualitások](#)
  - [Kapcsolat](#)

Üdvözöljük honlapunkon!

Az **Embertani Tanszéken** – a korábbi tradícióknak megfelelően – a fő kutatási irányvonalat a történeti antropológiai vizsgálatok – régészeti ásatásokból származó emberi csontvázmaradványok tanulmányozása – képviselik.

Ezen kutatások anyagát a Tanszék jelentős tudományos értékű, közel 30 ezer, a neolitikumtól Kr.u. 18. századig terjedő időszakból származó emberi csontvázat magában foglaló gyűjteménye biztosítja. Az ún. hagyományos történeti embertani vizsgálatok (a csontvázak nemének és elhalálzási életkorának meghatározása, metrikus adataik felvétele, azok kiértékelése) mellett az elmúlt

évtizedekben előtérbe került a különböző öröklődő anatómiai jellegek, nem-metrikus variációk tanulmányozása és a csontvázakon felismerhető kóros elváltozások vizsgálata. Ez utóbbiakkal kiegészülve már nemcsak az egykor élt népségek demográfiai és taxonómiai viszonyairól, hanem az egyes populációk rokonsági és egészségi állapotáról, legfontosabb (a csontvázakat is érintő) betegségeiről is információt kaphatunk. Mindezek a régen élt népségek biológiai rekonstrukcióját és jobb megismerését segítik elő.

A tanszék a történeti embertani kutatások mellett a ma élő népesség vizsgálatával is foglalkozik. Ennek két fontos kutatási területe az ember elhízottsága, valamint a lateralitása.

A Tanszék története

Embertani (biológiai antropológiai) Tanszék

1940. október 19. - a Szegedi Horthy Miklós Tudományegyetemen létrehozták az **Embertani és Fajbiológiai Intézetet**. Vezetője **Bartucz Lajos** (Szegvár, 1885. április 1. - Budapest, 1966. június 3.) egyetemi tanár lett.

1940 és 1959 között: az intézetvezető **Bartucz Lajos**. Széles körű tudományos munkásságának súlypontja a népvándorlás és a honfoglalás kori leletekre jut. Az élők körében végzett vizsgálata a magyarság etnikai csoportjainak megismerésében jelentősek. Tanulmányozta a hazai emberszármazástani leleteket, foglalkozott a prehisztórikus trepanáció kérdésével, nevesebb hazai személyiségek személyazonosításával (pl. Martinovics Ignác és forradalmár társai). 1943-1944-es és 1945-1946-os tanévben a Matematikai és Természettudomány Kar dékánja, az 1944-1945-ös tanévben prodékánja volt.

A kutatás fő területei Bartucz Lajos idejében főként az élő magyarság megismerésére, valamint az ásatási leletek feldolgozására, elsősorban az őskori, avar kori, honfoglalás kori, Árpád-kori népesség antropológiai összetételének tanulmányozására terjedtek ki. A gyermekek testnövekedésének tanulmányozása kissé háttérbe szorult ebben az időszakban.

A tanszék oktatása az első két évtizedben a biológia szakos nappali és levelező hallgatók képzésében nyilvánult meg. Ekkor *Általános embertan*, *Emberszármazástan*, *Társadalmi*, *Bűnügyi embertan*

tárgyak szerepeltek a tanrendben.

Az intézmény elnevezése 1945-ben **Embertani Intézetre** változott.

1951. augusztus 10. és 27. között: A Dugonics tér 13. alatt lévő, jelenlegi egyetemi központi épületből az Intézet átköltözött a Bölcsészstudományi Kar Szukováty téri (majd Ady térnek, Táncsics Mihály utcának, végül Egyetem utcának nevezett) épületébe.

Az 1950-es évek közepén az Intézet **osteológiai gyűjteménye** mintegy 3-4 ezer, különböző időből származó, leltből állt. 1956-ban a szegedi Móra Ferenc Múzeumba helyezték **Trogmayer Ottó** régészt. Közötte és az Intézet tanársegédje, **Farkas L. Gyula** között kialakult jó munkakapcsolatnak köszönhetően a gyűjtemény jelentős mértékben növekedett. További együttműködések révén a szegedi, bajai, kecskeméti, csongrádi, hódmezővásárhelyi, békéscsabai és debreceni múzeumok ásatásainak embertani leletei is az Embertani Intézetbe kerültek.

1959 és 1960 között: az Intézett megbízott adminisztratív vezetője az Állatrendszertani Tanszék professzora, **Kolsváry Gábor** volt.

1960 és 1980 között: a tanszékvezető **Lipták Pál** (Békéscsaba, 1914. február 14. – Budapest, 2000. július 6.), aki 1969-ben nyert akadémiai doktori fokozatot. Elsősorban az ásatásokból származó emberi csontvázak kutatója volt, kidolgozta az ásatag emberi leletek taxonómiáját, megírta az első magyar nyelvű antropológiai tankönyvet. Nyugdíjba vonulását követően Lipták Pál professor emeritus címet kapott (1994).

A Tanszéken 1960 után ismét a történeti embertani kutatás került előtérbe, de emellett az élő magyarság tanulmányozását is végezték. Ebben az időszakban a Tanszék más intézményekkel is kezdeményezett együttműködést. A Szegedi Orvostudományi Egyetem Fogászati Klinikájával való közös kutatást **Tóth Károly** professor kezdeményezte, amikor a caries (fogszuvasodás) történeti előzményeit vizsgálta a Tanszék kraniológiai gyűjteményében. Ezt követően **Prágai Géza** és **Kocsis S. Gábor** kandidátusi értekezésénél használta a gyűjteményt.

1960-tól kezdve előtérbe került az *Antropotaxonómia*, majd később a *Paleopatológia*. Utóbbi fejlődésével és a PhD képzéssel összefüggésben új tantárgyakat kezdett oktatni a tanszék, mint a *Paleostomatológiát*, *Alkalmazott antropológiát*, *Humánökológiát*. 1976-tól a Tanszék oktatási profilja a

Biológia szakmódszertannal bővült. Ez a szakterület 1994 júniusában önállósult és kivált a Tanszék keretéből.

1965-ben az Intézet neve **Embertani Tanszékre** változott.

A gyűjtemény elhelyezésére az Egyetem utcai épület pincéjében a Tanszék jelentős területet kapott, amelyet főleg társadalmi munkában alakított ki és rendezett be.

1980 és 1997 között: a tanszékvezető **Farkas L. Gyula** (Szabadszállás, 1932. április 11.) 1987-ben nyert akadémiai doktori fokozatot, folytatta a korábbi történeti embertani kutatásokat, ezen kívül tanulmányozta a Dél-Alföldi fiatalok testnövekedését, a magyar leányok menarche idejét, a ma élő felnőtt lakosság antropológiai jellegegyüttesét, megírta a magyar antropológia történetét, több évtizedre kiterjedően elkészítette a magyar antropológia bibliográfiáját. 2011-ben professor emeritus címet kapott.

Az új tanszékvezetőt kettős elképzelés vezette. Egyrészt folytatni a történeti embertani kutatásokat, másrészt bekapcsolódni az országos testnövekedési vizsgálatokba. Mindkét területen azonban metodikai szempontból újabb irányzatot képviselt. A történeti embertani kutatások taxonómiai szemléletével felhagyott és főként a paleopatológiai kutatásokat, illetve a szériák közötti biológiai távolságméréseket, a non-metrikus jellegek tanulmányozását részesített előnyben. A testnövekedési vizsgálatok terén kiemelendő az 1980 és 1984 között végzett és mintegy 32 ezer lányt és 20 ezer fiút érintő kutatás. A kutatási feladatok teljesítését elsősorban az segítette elő, hogy a Tanszék több kutatási pályázatot nyert.

A gyűjtemény további elhelyezésére Trogmayer Ottó, a szegedi Móra Ferenc Múzeum igazgatója Makón egy régi malom egyik szintjét biztosította a Tanszék számára.

1997 és 2005 között: a tanszékvezető **Borosné Marcsik Antónia** (Ács, 1940. szeptember 3.) egyetemi docens. Kandidátusi fokozatát 1985-ben szerezte meg. A történeti embertani kutatások mellett elsősorban az ásatag leletek paleopatológiai elemzését végezte. Színvonalas oktatási tevékenységét nemzetközileg elismert kutató munkája is elősegítette. Ennek háttérét az SZTE TTK Embertani Tanszékének gondozásában álló humán csontvázgyűjtemény biztosította, melynek bővítését, gondozását évtizedeken keresztül végezte. Ez a gyűjtemény biztosította az irányításával készült szakdolgozatok, diplomamunkák, egyetemi doktori és PhD értekezések vizsgálati anyagát. Mindezek mellett folytatta a Tanszék kiterjedt nemzetközi kapcsolatrendszerének bővítését.

2005 és 2007 között: a tanszék megbízott vezetője **Kovács Kornél** professzor (Szegedi Tudományegyetem Biotechnológiai Tanszék).

2007-től napjainkig:

2007-től a tanszékvezető **Pálfi György** (Szeged, 1962. február 25.) egyetemi docens. Fő kutatási területe a fertőző betegségek (tuberkolózis, lepra, szifilisz) korábban élt populációk csontjain való megfigyelése.

2012 tavasza: megkezdődött az Egyetem utcai pincékben raktározott csontanyag átszállítása a felújított újszegedi menzaépületbe.

2012. december: A Tanszék az Egyetem utcai épületből átköltözött az újszegedi Biológiai Épület 5. emeletére.

2013 nyara: megtörtént a makói malomban tárolt csontanyag átszállítása a felújított újszegedi menzaépületbe.

Jelenleg a Tanszéknek nemzetközi viszonylatban is jelentős az osteológiai gyűjteménye, amely 30 ezer körüli egyén maradványát jelenti. Ez az őskortól kezdve a magyar középkorig terjedő régészeti időszakból származó emberi leleteket foglalja magában, jelentős mértékben az avar kori, honfoglalás kori és Árpád kori időszakból.

Jelenleg – a korábbi tradíciónak megfelelően – a fő kutatási irányvonalat a történeti antropológiai vizsgálatok – régészeti ásatásokból származó emberi csontmaradványok tanulmányozása – képezik. A tanszéki oktatók ezen kívül a ma élő népesség vizsgálatával és tudománytörténettel is foglalkozik.

Oktatott kurzusok

Alapképzés során

Kurzus címe	Előfeltétel	Félév	Kreditszám	Teljesítés módja	Megjegyzés
Humánbiológia ea	Állatszervezetten ea	4.	2	Kollokvium	Biológia szakismeretek
Humánbiológia gyak	Állatszervezetten ea	4.	3	Gyakorlati jegy	Biológia szakismeretek
Antropológia	Humánbiológia ea	5.	3	Gyakorlati jegy	Szakmai választható tárgyak
Humánökológia	Humánbiológia ea	5.	3	Gyakorlati jegy	Szakmai választható tárgyak
Odontológia	Humánbiológia ea	5.	3	Gyakorlati jegy	Szakmai választható tárgyak

Mesterképzés során

Kurzus címe	Félév	Kreditszám	Teljesítés módja	Megjegyzés
Humánbiológia MSc	2.	3	Kollokvium	Kötelezően választandó biológusi szakmai ismeretek
Humánevolúció	3.	3	Kollokvium	Differenciált szakmai ismeretek, specializációban kötelező tárgyak
Oszteológia	3.	2	Gyakorlati jegy	Differenciált szakmai ismeretek, specializációban választható tárgyak
Fogászati paleopatológia	2.	3	Kollokvium	Differenciált szakmai ismeretek, specializációban választható tárgyak
Antropometria	3.	2	Gyakorlati jegy	Differenciált szakmai ismeretek, specializációban választható tárgyak
Paleopatológia	0.	3	Kollokvium	Differenciált szakmai ismeretek, specializációban választható tárgyak

Szakdolgozati témák

Alapvető elvárások: BSc Humánbiológia előadás és gyakorlat min. 4-es érdemjegy; tárgyalóképes angol nyelvtudás

Régészeti ásatásokból származó embertani anyagok biológiai antropológiája (antropometria, taxonómia, paleodemográfia). Koordinátorok: *Dr. Molnár Erika, Dr. Paja László*

Paleopatológiai diagnosztika (fejlődési rendellenességek, csont-ízületi fertőzések, fogászati paleopatológia, tumorok paleopatológiája). Témavezetők: *Dr. Pálfi György, Dr. Molnár Erika, Dr. Hegyi Andrea, Dr. Bereczki Zsolt*

Fertőző megbetegedések paleopatológiája (tbc, lepra, szifilisz paleopatológiája, Mycobacteriális megbetegedések paleomikrobiológiai diagnosztikája). Koordinátorok: *Dr. Pálfi György, Dr. Molnár Erika*

Koponyamodifikációk, aktivitás-markerek vizsgálata régi humán csontanyagokon
Koordinátorok: *Dr. Bereczki Zsolt, Dr. Pálfi György*

Recens humán populációk biológiai antropológiai vizsgálata (elhízás, lateralitás)
Koordinátorok: *Dr. Pintér Zoltán, Dr. Just Zsuzsanna*

További információkért keresse munkatársainkat!

Védett szakdolgozatok, diplomamunkák (2010-től)

- **Ábrahám Dóra** (2010): Középkorúak obezitás vizsgálata Szegeden. Témavezető: Pintér Zoltán
- **Bélteky Laura** (2010): Múmiák – természettudományos megközelítés. Témavezető: Dr. Molnár Erika
- **Benkő Adrienn** (2010): Rosszindulatú daganatok – paleopatológiai vonatkozások. Témavezető: Dr. Molnár Erika
- **Hüber Zoltán** (2010): Atípusos csont-ízületi tuberkulózis egy avar kori embertani szériában. Témavezető: Dr. Pálfi György
- **Koprivanacz Kitti** (2010): A cribra orbitalia előfordulása egy avar kori temetőben. Témavezető: Dr. Molnár Erika
- **Kuti Márton** (2010): A non-metrikus variációk és a koponyatorzítás összefüggésének vizsgálata Szegvár-Oromdűlő kora avar kori populációjának női koponyáin. Témavezető: Bereczki Zsolt
- **Lak Szilvia** (2010): Az obezitás és biológiai, gazdasági következményei. Témavezető: Pintér Zoltán
- **Szabó Szabina** (2010): Metrikus vizsgálatok a Szegvár-Oromdűlő kora avar kori populáció torzított koponyáin. Témavezető: Bereczki Zsolt
- **Szarvák András** (2010): Obesitas, napjaink epidémiája. Témavezető: Pintér Zoltán
- **Tatai Renáta** (2010): A tuberkulózis és paleopatológiája. A csont-ízületi tbc klasszikus esetei egy avar kori temető (Bémegeyer-Csömöki-domb) embertani anyagában. Témavezető: Dr. Pálfi György
- **Tóth Gabriella** (2010): Fracturák paleopatológiai vizsgálata Pitvaros-Víztározó avar kori temető embertani maradványain. Témavezető: Dr. Pálfi György
- **Varga Edina** (2010): Autista gyermekek lateralitás vizsgálata, Témavezető: Dr. Just Zsuzsanna, Konzulens: Dr. Molnár Erika
- **Zöldy Tamás** (2010): Endocranialis léziók előfordulása egy avar kori temetőben. Témavezető: Dr. Molnár Erika
- **Fehér István** (2011): Az elhízás és kialakulásának okai. Témavezető: Pintér Zoltán
- **Hocz Kornélia** (2011): Történeti embertani vizsgálatok egy avar kori temető (Tiszafüred-Majoroshalom) leletein – elhalálozási életkor, sexus, fogazati rendellenességek. Témavezetők: Dr. Molnár Erika, Dr. Kocsis S. Gábor
- **Kiss Judit** (2011): Laterális dominancia és a kéztartás vizsgálata. Témavezető: Dr. Just Zsuzsanna, Konzulens: Dr. Molnár Erika
- **Ladányi Vivien** (2011): 0-3 éves korú kisgyermekek biológiai és pszichológiai fejlődése otthon és intézményesített körülmények között. Belső konzulens: Dr. Molnár Erika, Külső konzulens: Dr. Démuth Ágnes
- **Lovranits Júlia** (2011): A hyperostosis frontalis interna előfordulása egy avar kori temetőben. Témavezető: Dr. Molnár Erika
- **Pósa Annamária** (2011): Mycobacterium tuberculosis paleomikrobiológiai kutatása. Témavezető: Dr. Pálfi György, Konzulens: Dr. Török Tibor

- **Szigeti Mónika** (2011): Mycobacteriális fertőzésekre jellemző molekuláris biomarkerek detektálása embertani maradványokból. Témavezető: Dr. Márk László, Belső konzulens: Dr. Pálfi György
- **Szűcs Nelli** (2011): Alacsony intenzitású, rendszeres testmozgás hatása az obezitásra. Témavezető: Pintér Zoltán
- **Tege Réka** (2011): A non-metrikus variációk és a koponyatorzítás összefüggésének vizsgálata Szegvár-Oromdűlő kora avar kori populációjának koponyáin. Témavezető: Bereczki Zsolt
- **Bugadzsia Emese** (2012): Az állcsontok és a fogazat patológiás elváltozásainak vizsgálata diffúz idiopathiás skeletális hyperostosis (DISH) nyomait mutató történeti embertani leleteken. Témavezetők: Dr. Kocsis S. Gábor, Dr. Molnár Erika
- **Horváth Orsolya** (2012): Jelképes trepanációk összehasonlító vizsgálata késő avar és honfoglaló temetkezések embertani anyagában. Témavezető: Bereczki Zsolt
- **Juhász Orsolya** (2012): Csípőízületi elváltozások Pitvaros-Víztározó avar kori temető embertani maradványain. Témavezető: Dr. Molnár Erika
- **Kozocsay Gréti** (2012): Csont-ízületi tuberkulózis előfordulása Vésztő-Mágori halom neolitikus kori temető embertani anyagában. Témavezető: Dr. Molnár Erika
- **Linczenbold Máté** (2012): Fizikai aktivitás hatása az elhízottságot jelző antropometriai paraméterekre. Témavezető: Pintér Zoltán
- **Móricz Linda** (2012): Az elhízás detektálásának antropometriai megközelítése. Témavezető: Pintér Zoltán
- **Okrona Petra** (2012): A lepra biológiai, paleopatológiai és történelmi vonatkozásainak áttekintése. Témavezető: Dr. Molnár Erika
- **Dénes Szilvia** (2013): A mesterséges koponyatorzítás előfordulásának újraértékelése Szegvár-Oromdűlő kora avar kori lelőhely teljes női populációjában. Témavezető: Bereczki Zsolt
- **Dévényi Edit** (2013): A magyarországi paleopatológia története, különös tekintettel a Szegedi Tudományegyetemen folyó kutatásokra. Témavezető: Dr. Pálfi György
- **Hegyi Beáta** (2013): A Homo floresiensis kutatás történetének áttekintése. Témavezető: Dr. Molnár Erika
- **Horváth Zsófia** (2013): Zsámbok 15. lelőhely és Vácszentlászló 035 régészeti lelőhely humán csontanyagának általános embertani és paleopatológiai feldolgozása. Témavezető: Dr. Molnár Erika; Külső konzulens: Évinger Sándor
- **Kiss Judit** (2013): Lateralitás vizsgálat kéz- és szemdominancia alapján fiatalok körében. Témavezető: Dr. Just Zsuzsanna; Konzulens: Dr. Molnár Erika
- **Lehóczki Sarolt** (2013): Szegeden született újszülöttek testméreteinek retrospektív összehasonlító vizsgálata. Témavezető: Prof. Dr. Orvos Hajnalka, Belső konzulens: Kálló Karola
- **Nyujtó Diána** (2013): Paleopatológiai vizsgálatok Szegvár-Oromdűlő kora avar kori temetőjének női populációjában. Témavezető: Bereczki Zsolt
- **Szecskó Enikő** (2013): Daganatos megbetegedések előfordulása történeti embertani leletek körében. Témavezető: Dr. Molnár Erika
- **Tóth Ágnes** (2013): A testösszetétel meghatározásának lehetőségei. Témavezető: Pintér

Zoltán

- **Váradí Orsolya Anna** (2013): A jelképes trepanáció gyakoriságának vizsgálata avar kori és 10-11. századi temetői embertani anyagában. Témavezető: Bereczki Zsolt
- **Hargitai Fanni Daniella** (2014): Egy vitatott múltú betegség: a szifilisz paleopatológiája. Témavezető: Dr. Pálfi György
- **Kende Orsolya** (2014): Testösszetétel-becslő antropometriai modellek összehasonlító elemzése. Témavezető: Dr. Pintér Zoltán
- **Király Kitty** (2014): A fénymikroszkópos elemzés jelentősége a paleopatológiai vizsgálatokban. Témavezető: Dr. Molnár Erika
- **Madácsy Tamara** (2014): Szarmata koponyasebészeti beavatkozások Magyarországon. Témavezető: Dr. Bereczki Zsolt
- **Péter Csaba** (2014): Perkáta-Nyúli dűlő lelőhely embertani anyagának antropológiai és paleopatológiai vizsgálata, különös tekintettel a traumás elváltozásokra. Konzulens: Dr. Paja László
- **Frey Zsáklín** (2015): Prehisztórikus sebészeti trepanációk a Dél-Alföldről. Témavezető: Dr. Bereczki Zsolt
- **Gazdag Péter** (2015): Honfoglalás kori sebészeti trepanációk a Dél-Alföldről. Témavezető: Dr. Bereczki Zsolt
- **Nemes Balázs** (2015): A koponyalékelés bizonyítékai a Római Birodalom bioarcheológiai leletanyagában. Témavezető: Dr. Bereczki Zsolt
- **Elekes Gréta** (2016): A sebészeti trepanáció és különböző betegségek kapcsolatának vizsgálata oszteoarcheológiai leleteken. Témavezető: Dr. Bereczki Zsolt
- **Gyurcsik Klementina** (2016): Egyetemisták elhízottságának antropometriai felmérése a Szegedi Tudományegyetem hallgatói körében. Témavezető: Dr. Pintér Zoltán
- **Hargitai Fanni Daniella** (2016): Győrszentiván Árpád-kori temető embertani anyagának paleodemográfiai és paleopatológiai vizsgálata. Témavezetők: Dr. Molnár Erika, Dr. Pálfi György
- **Turbucz Krisztina** (2016): A Győrszentiván, Révhegyi tagi temető csontanyagának fejlődési rendellenességei. Témavezető: Vámosiné Dr. Hegyi Andrea
- **Bukva Mátyás** (2017): A sebészeti trepanációk és különböző patológiás elváltozások kapcsolatának vizsgálata bronzkori és honfoglalás kori leleteken. Témavezető: Dr. Bereczki Zsolt
- **Kósa Annamária** (2017): Tuberkulózissal összefüggésbe hozható csontelváltozások vizsgálata Eperjes – Ifjú Gárda Tsz. X-XI. századi temető embertani leletein. Témavezetők: Dr. Molnár Erika, Spekker Olga
- **Kovács Gabriella** (2017): Daganatos megbetegedések előfordulása a különböző történelmi korokban. Témavezető: Dr. Molnár Erika
- **Tóth Nóra** (2017): Hódmezővásárhely-Kopánecs 10-11. századi temetőjének régészeti és embertani-paleopatológiai elemzése. Témavezetők: Dr. Révész László, Dr. Molnár Erika
- **Lázár Orsolya** (2018): Antropometriai és komputertomográfiai módszerek alkalmazása az emberi zsír- és izomszövet vizsgálatában. Témavezető: Dr. Pintér Zoltán

- **Ruppert Zsófia** (2018): Kecskemét-Gerőmajor csontanyagának fejlődési rendellenességei. Témavezető: Vámosiné Dr. Hegyi Andrea

Védett PhD disszertációk (2000-től)

- **Hegyi Andrea** (2003): A koponya és az axiális váz fejlődési rendellenességeinek gyakorisága avar kori és középkori temetők embertani leletein. Témavezetők: Dr. Kocsis S. Gábor, Dr. Marcsik Antónia
- **Maczel Márta** (2004): „On the traces of tuberculosis” Diagnostic criteria of tuberculosis affection of the human skeleton and their application in Hungarian and French anthropological series. Témavezetők: Prof. Olivier Dutour, Dr. Marcsik Antónia
- **Yann Ardagna** (2004): La conservation des archives biologiques et des documents associés en anthropologie biologique. Applications à des collections anthropologiques françaises et hongroises. Témavezetők: Prof. Olivier Dutour, Dr. Marcsik Antónia
- **Paja László** (2012): Joint fusions in paleopathology: diagnosis and epidemiology. Témavezetők: Prof. Olivier Dutour, Dr. Pálfi György
- **Bereczki Zsolt** (2013): Az avarok trepanációs szokásai a Dél-Alföld bioarcheológiai leletanyagának tükrében. Témavezető: Dr. Pálfi György
- **Pintér Zoltán** (2013): Antropometriai paraméterek diagnosztikus hatékonysága az elhízás, különös tekintettel a zsigeri zsírfelhalmozódás és bizonyos kardiovaszkuláris rizikótényezők tükrében. Témavezetők: Dr. Pálfi György, Dr. Varga Csaba
- **Muriel Masson** (2014): The Osteological Evidence of Neolithic Populations from the Southern Great Plain of Hungary. Témavezetők: Dr. Pálfi György, Dr. Molnár Erika
- **Kajdócsi Lovász Gabriella** (2015): A török hódoltság kori idegen etnikumok összehasonlító embertani vizsgálata. Témavezető: Dr. Molnár Erika
- **Kristóf Lilla Alida** (2015): Paleoradiológia: Non-invazív módszertani lehetőség a történeti antropológiában. Témavezetők: Dr. Pálfi György, Dr. Fornet Béla
- **Neparáczki Endre Dávid** (2017): „A honfoglalók genetikai származásának és rokonsági viszonyainak vizsgálata archeogenetikai módszerekkel. Témavezetők: Dr. Török Tibor, Dr. Pálfi György
- **Pósa Annamária** (2017): A Mycobacterium tuberculosis komplex archaikus DNS kimutatása emberi csontvázmaradványokból. Témavezetők: Dr. Pálfi György, Dr. Mende Balázs Gusztáv
- **Balázs János** (2017): Komplementer morfológiai és kémiai antropológiai vizsgálatok régi emberi maradványokon. Témavezetők: Dr. Pálfi György, Dr. Galbács Gábor
- **Spekker Olga** (2018): Evaluation of endocranial bony changes in relation to tuberculosis in the Robert J. Terry Anatomical Skeletal Collection (Washington, DC, USA). Témavezetők: Dr. Molnár Erika, Dr. Pálfi György
- **László Orsolya** (2018): Gyermekkorú maradványok összehasonlító biológiai antropológiai vizsgálata történeti népegekben. Témavezető: Dr. Bereczki Zsolt

Aktuális kutatási területek

Paleopatológia: A két legfontosabb paleopatológiai kutatási projekt egyike a specifikus fertőző betegségek tanulmányozása. A lepra, a tuberkulózis és a szifilisz kutatása külföldi partnerek részvételével történt és történik. A másik legfontosabb kutatási projekt a régi idők tumoros elváltozásainak kutatása.

A tuberkulózis vizsgálata

A tuberkulózis vizsgálata múltbeli populációkon ma is időszerűnek mondható. Ennek oka, hogy a *Mycobacterium tuberculosis* okozta gümőkór napjainkban is az egyik legtöbb halálesetet okozó betegségnek mondható (legalább 1,5 millió halálozás évente), és a népesség egyharmada lehet hordozó. A molekuláris genetika mai ismeretei szerint a tuberkulózis, mint betegség megjelenése 2,5-3 millió évvel ezelőttre tehető, és a kiindulási pont valószínűleg Kelet-Afrikában keresendő, és a feltételezések szerint egy ősi *Mycobacterium* (*M. protuberculosis*) lehetett a kórokozó. Ebből válhatott ki (kb. 30-40 ezer éve) a ma ismert *M. tuberculosis* fejlődési vonala.

A Bácsalmás-Óalmás lelőhelyről származó embertani széria pontos elemzésére a Tanszék munkatársai több éves nemzetközi kutatási programot indított, melynek célja a 481 csontlelet komplex makroszkópos morfológiai vizsgálata, és a tbc-vel kapcsolatos tipikus és atípusos elváltozások feljegyzése, valamint a csontvázakból kinyerhető mycobakteriális DNS vizsgálata, a fertőzöttség tesztelésére. A vizsgálatból megállapították, hogy a makroszkópos morfológiai és a molekuláris biológiai vizsgálatok komplementer alkalmazásának szükségességét.

Egy másik tanulmány célja volt a mycobakteriális fertőzések (tuberkulózis és lepra) és a treponematózisok (szifilisz) regionális (Délkelet-Magyarország) paleopatológiai adatainak áttekintése több ezer csontváz átvizsgálásával, az esetleges DNS vizsgálatok figyelembevételével. A kutatás során számos Treponema- és TBC-fertőzéssel összefüggésbe hozható esetet (a szegedi vár feltárása során, Kiskundorozsmáról származó avar kori széria, Hódmezővásárhely-Gorzsa lelőhelyen feltárt

késő neolitikus (közéneolitikus) széria) találtak.

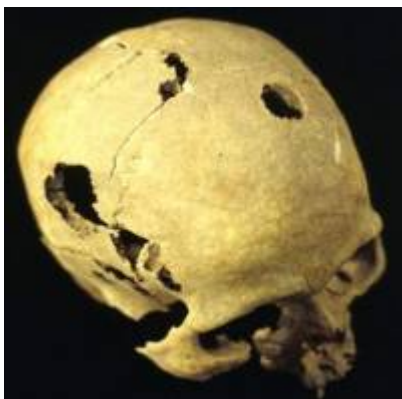
Vizsgálták a térdízületi ankylosissal társult tuberkulózis-fertőzéseket a középkori Magyarországon, a differenciáldiagnóztikus orvosi képző technikák segítségével állították fel. Megállapították, hogy a térdízületi ankylosist valószínűsíthetően valamennyi esetben TBC fertőzés okozta.

A morfológiai eredmények igazolása a radiológiai eszközök mellett a DNS vizsgálatokon alapuló molekuláris biológiai diagnosztikai eljárások igénybevételével is megtörténik. A kutatásba Bácsalmás-Óalmás és Vésztő-Mágor lelőhelyekről származó minták kerültek bevonásra. Az archaikus DNS kivonása és azonosítása nemzetközi kooperáció keretében, a bolzanoi (Olaszország) EURAC központ aDNS laboratóriumában történt.

Kapcsolódó konferenciák, meetingek: ICEPID (International Congresses on the Evolution and Paleoepidemiology of Infectious Diseases) rendezvénysorozat:

- 1993: „Before or after 1493?” – a franciaországi Toulonban megtartott konferencia a szifilisz eredetéről
- 1997: „Past and Present of Tuberculosis” – budapesti és szegedi székhelyű meeting az első TBC-evolúciós kongresszus
- 1999: „The past and present of leprosy: archaeological, historical, palaeopathological and clinical approaches” – a lepra evolúciója állt az érdeklődés középpontjában az angliai Bradfordban megrendezett multidiszciplináris kongresszuson
- 2012: „ICEPT-2 – The Past & Present of Tuberculosis: a multidisciplinary overview on the origin and evolution of TB” – Szegeden megrendezésre került konferencián a tuberkulózis evolúciós kérdéseivel foglalkoztak
- 2009: „Des Lesions du Passé aux Diagnostics Modernes – Budapesten és Szegeden tartották a Frankofón Paleopatológus Társaság (GPLF) szakkonferenciáját

Tumoros elváltozások vizsgálata osteoarcheológiai mintákon

A daganatos megbetegedések egykorúak az emberiséggel, azonban a régi népeknél a mai gyakoriságokhoz képest alacsonyabb az ilyen típusú megbetegedések aránya. Ennek okai lehetnek: az eltérő táplálékbevitel, a régi időkben ritkábban előforduló egészségkárosító anyagok, eltérő légszennyezettség, a népegek eltérő életmódja.

A kutatás során a makroszkópikus vizsgálatot radiológiai és néhány esetben pásztázó elektronmikroszkópos, illetve hisztológiai vizsgálattal is igazolták. A feldolgozott antropológiai anyagokban 13 esetben találtak rosszindulatú tumorok nyomait, leggyakrabban osteolytikus metasztázisok formájában. A rákos áttétek férfiak esetében gyakrabban fordultak elő, illetve az idős korban voltak jellemzőek.

A trepanáció jelenségének vizsgálata

A koponyalékelést eleinte az ősi vallási szokásokkal hozták összefüggésbe. A változást ezzel kapcsolatban Virchow munkássága hozta, amikor sikerült elfogadtatnia tudományos körökben, hogy a sebészeti trepanáció célja nem amulett készítés, hanem egyfajta „orvosi beavatkozás”.

A gyógyítási célú és a szimbolikus koponyatrepanáció jelenségének vizsgálata mellett az avar kor általános koponyalékelési szokásainak feltérképezése képi a Tanszék egy másik fontos kutatási irányát. A vizsgálatok során igazolták, hogy a dél-alföldi avarok a szimbolikus trepanációt (a beavatkozásokat élő alanyokon végezték és csak a koponyaboltozat külső részét távolították el rituális céllal) a honfoglaló magyarokhoz nagyon hasonló módon végezték. Ezek az eredmények megerősítik azt az elméletet, miszerint a késő avar és a honfoglaló magyar népségek között szorosabb biológiai/kulturális kapcsolat lehet.

Múmiakutatás

A Tanszék ugyan nem rendelkezik múmia-gyűjteménnyel, de részben az MTM Embertani Tár kutatási projektjeihez kapcsolódva, részben más hazai múmiavizsgálatok koordinációjával e téren is ért el eredményeket az utóbbi években.

2007-ben lehetőség nyílt, hogy a vészprémi püspök és kalocsai érsek korábban nem kutatott földi maradványait antropológiai, CT-, endoszkópos, röntgen- és egyéb vizsgálatoknak vessék alá. A paleoradiológiai módszerekkel (a test roncsolása nélkül) sikerült megállapítani, hogy mesterséges múmiáról volt szó. A mumifikálást arzén segítségével végezték el, amit röntgenfluoreszcens elemzés (XRF) is igazolt. Az elemzések azt is kimutatták, hogy az arzént csak tartósításhoz

használták, és nem arzén mérgezés okozta az érsek halálát. A CT-adatokból 3D koponyanyomatást is alkalmaztak. A vizsgálatsorozat tematikája és azok koordinációja fontos kiindulópontot jelentettek a 2011-es Szent László ereklye vizsgálatához.

Recens humán populációk vizsgálata

A kutatás középpontjában az obezitás (elhízás) kérdésköre áll. Az elhízás korunk egyik legjelentősebb népegészségügyi kihívása, amely járványszerű terjedésével a Föld lakosságának egészségi állapotát befolyásoló egyik fő tényezővé vált. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) becslései szerint jelenleg 1 milliárd a túlsúlyosak, további 500 millió az elhízottak száma világszerte. A témával foglalkozó szakemberek egyetértenek abban, hogy korunk embere obezogén (elhízást elősegítő) környezetben él, és az elhízás járványszerű terjedése elsősorban a megváltozott életmóddal (túlzott energiabevitel, nem elégséges mértékű és mennyiségű fizikai aktivitás) hozható összefüggésbe, amely számos életet veszélyeztető, krónikus betegség kialakulását segíti elő.

Az elhízás kapcsolata a szocioökonómiai háttérrel és a magatartással iskoláskorú fiatalok és fiatal felnőttek (egyetemisták) körében a kutatás egyik kiemelt részterülete. Az eredmények a szülői háttér (pl. iskolázottság, lakóhely), az étkezési szokások bizonyos aspektusainak fontosságára, valamint a fiatalok igen gyenge fizikai teljesítőképességére hívták fel a figyelmet. Emellett az elhízás és a következményes egészségügyi rendellenességek módszertani megközelítése (antropometriai, bioelektromos impedancia, computer tomográfiás) a másik fontos kutatási irányvonal. Az eredmények arra utalnak, hogy az elhízással összefüggő jelenségek megítélése egyszerű módszerekkel is elérhető, és az alkalmazott eljárások a mindennapi gyakorlatban minimális költségekkel felhasználhatók.

A kutatásokban résztvevő legfontosabb hazai partnerek:

- Pap Ildikó ([Magyar Természettudományi Múzeum Embertani Tár](#), Budapest)
- Palkó András ([Szegedi Tudományegyetem Radiológiai Klinika](#), Szeged)
- Vandulek Csaba és Zádori Péter ([Kaposvári Egyetem Egészségügyi Centrum](#), Kaposvár)
- Mende Balázs Gusztáv ([Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézet, Archeogenetikai Laboratórium](#), Budapest)
- Hajdu Tamás ([Eötvös Lóránt Tudományegyetem Embertani Tanszék](#), Budapest)
- Máthé Domokos és Szigeti Krisztián ([Sемmelweis Egyetem, Kvantitatív In Vivo Molekuláris Képző Munkacsoport](#), Budapest)

A kutatásokban résztvevő legfontosabb külföldi partnerek:

- Olivier Dutour ([Ecole Pratique des Hautes Etudes, EPHE](#), Bordeaux, Franciaország)
- Helene Coqueugniot ([Centre national de la recherche scientifique, CNRS](#), Párizs, Franciaország)
- Helen Donoghue és Mark Speigelman ([University College](#), London, Egyesült Királyság)

- David Minnikin ([University of Birmingham](#), Birmingham, Egyesült Királyság)
- Albert Zink és Frank Maixner ([EURAC Research](#), Bolzano, Olaszország)
- Michael Schultz ([University of Göttingen](#), Göttingen, Németország)
- Donald J. Ortner ([Smithsonian Institution](#), Washington. D.C., Amerikai Egyesült Államok)

Dr. Pálfi György (tanszékvezető egyetemi docens)

Született: 1962, Szeged

TANULMÁNYOK

1982-1989	biológus tanulmányok	József Attila Tudományegyetem, Szeged, okl. biológus diploma
1989-1993	TMB kandidátusi aspirantúra + franciaországi PhD ösztöndíj	MTA TMB Budapest/JATE Embertani Tanszék + Université de Provence, Aix-en-Provence, France, biol.tud. kandidátusa/PhD: 'Maladies, activités et environnements des populations anciennes en Europe Centrale et Occidentale : approche de paléopathologie comparée' - PhD, Université de Provence, 1993, ill. kandidátusi (1994)
1999-2000	HDR posztgraduális képzés	Université de la Méditerranée. Marseille (France), Orvostudományi Kar, Diplôme d'Habilitation à Diriger des Recherches/HDR, Kutatás-irányítási Habilitáció (biológiai antropológia)

SZAKMAI TAPASZTALAT (2000-TŐL)

2001-2002	vezető tanácsos	Oktatási Minisztérium, Felsőoktatási Pályázatok és Projektek Főosztálya, Budapest
2001-2002	antropológus, kurátor	Magyar Természettudományi Múzeum, Embertani Tár, Budapest
2002-2007	nagykövetségi tanácsos, TÉT-attasé	Magyar Köztársaság Nagykövetsége, Párizs
2007-2008	támogatásszervezési igazgató	Balassi Intézet, Budapest

2007-2010	nemzetközi pályázati koordinátor, francia-magyar együttműködési tanácsadó	Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal, NKTH (ma: NIH), Budapest
2011-2014	nemzetközi és közkapcsolati igazgató	Szegedi Tudományegyetem, Rektori Hivatal
2007-	tanszékvezető egyetemi docens	Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Embertani Tanszék

KUTATÁSOK/PROJEKTEK

- Paleopatológia és epidemiológia,, - AMFK, 1994-95; no. 706/94 - témavezető
- „Paleopatológia és epidemiológia: egy nemzetközi kutatási és oktatási program továbbfejlesztése” - MKM K+F - projekt,,; 1994-95; 418/94 - témavezető
- „Fertőző megbetegedések paleopatológiai kutatása történeti embertani szériákban” - OTKA-kutatás 1997-1999; no. F-23671 - témavezető
- „A specifikus fertőző megbetegedések paleoepidemiológiája és evolúciója,, - BALATON Magyar-Francia TÉT Együttműködés MKM - francia KÜM 1997-98; no. 9/96 - témavezető
- „Újkori múmiák interdiszciplináris vizsgálata II. - Néhány betegségre hajlamosító gén vizsgálata egy, a drogterápia előtt élt, XVIII-XIX. századi népességnél” - OTKA-kutatás 2006-2010; no. K-61155-részrtvevő
- „A tuberculosis paleoepidemiológiája” - OTKA-kutatás 2009-2014; no. K-78555- témavezető
- Rosszindulatú daganatok előfordulása és evolúciója magyarországi történeti népességek körében - OTKA-kutatás 2009-2014; no. NN-78696 - résztvevő
- „Alsónyék: az élelemtermelés kezdeteitől az újkőkör végéig”- OTKA-kutatás 2010-2015; no. K-81230-részrtvevő
- „Neurodegeneratív elváltozásokat is okozó Mycobacteriális kórokozók diagnosztikája” - altéma a TÁMOP-4.2.1/B-09/1/KONV-2010-0005 projekt keretében (2010-2012), altéma-vezető
- TÁMOP 4.1.1.C-13/1/KONV elnevezésű „Ágazati felsőoktatási együttműködés támogatása, vidéki felsőoktatási integráció elősegítése az egészségtudomány területén című ” (2014-2015), résztvevő
- „Nemzetközi Képzési Központ létrehozása: a nemzetközi képzési környezet és nemzetközi marketing tevékenység integrált fejlesztése” - alprojekt a TÁMOP-4.1.1.C-12/1/KONV-2012-0004 (2013-2015) projekt keretében - alprojekt-vezető

Email: gypalfi@hotmail.com

Dr. Molnár Erika (egyetemi adjunktus)

Született: 1968, Mosonmagyaróvár

TANULMÁNYOK

1987-1992	biológia-kémia szakos középiskolai tanár	József Attila Tudományegyetem Természettudományi Kar - nappali tagozat
1993 márc.-1993 aug.	posztgraduális tanulmányok (antropológia) TEMPUS ösztöndíj	Johannes Gutenberg Universität - Mainz, Németország
1993-1996	posztgraduális képzés (PhD fokozat - 2000)	József Attila Tudományegyetem, Embertani Tanszék

SZAKMAI TAPASZTALAT (2000-TŐL)

2001-2004	OTKA Posztdoktori ösztöndíj	Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Embertani Tanszék
2005-2006	OM Posztdoktori ösztöndíj	Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Embertani Tanszék
2005-	egyetemi adjunktus	Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Embertani Tanszék

KUTATÁSOK/PROJEKTEK

- „Paleopatológia és epidemiológia” - AMFK, 1994-95; no. 706/94 - résztvevő
- „Paleopatológia és epidemiológia: egy nemzetközi kutatási és oktatási program továbbfejlesztése,” - MKM K+F - pprojekt”; 1994-95; 418/94 - résztvevő
- „Fertőző megbetegedések paleopatológiai kutatása történeti embertani szériákban,” - OTKA-kutatás 1997-1999; no. F-23671 - résztvevő
- „A specifikus fertőző megbetegedések paleoepidemiológiája és evolúciója” - BALATON Magyar-Francia TÉT Együttműködés MKM - francia KüM 1997-98; no. 9/96 - résztvevő
- “Új paleoepidemiológiai metodikák kidolgozása és alkalmazása történeti embertani népszerűségeken” - Bolyai János Kutatási Ösztöndíj 1999-2002
- „A Mycobacterium tuberculosis eredetére és kimutatására irányuló molekuláris biológiai kutatások történeti embertani csontvázleleteken” - MÖB-DAAD magyar-német kutatócsere projekt 2001-2002; no. A/20 - résztvevő
- „A tuberkulózis előfordulási gyakoriságának és eredetének vizsgálata magyarországi történeti embertani népszerűségeken” - OTKA posztdoktori kutatás 2001-2004; no. D-38476
- „Török hódoltság kori idegen etnikumok összehasonlító embertani elemzése” - OTKA-kutatás 2005-2008; no. T-23671 - témavezető

- „A tuberkulózis és a lepra előfordulása a magyarországi történelmi népesség körében” – OM PÁL 119/2005 – posztdoktori kutatás 2005.
- „Történelmi embertani népességek morfológiai és hisztológiai vizsgálata a fertőző megbetegedések szempontjából” – MÖB-DAAD magyar-német kutatócsere projekt 2006- 2007; no. 32. – résztvevő
- „A tuberculosis paleoepidemiológiája” – OTKA-kutatás 2009-2014; no. K-78555- résztvevő
- Rosszindulatú daganatok előfordulása és evolúciója magyarországi történelmi népességek körében – OTKA-kutatás 2009-2014; no. NN-78696 – témavezető

Email: molnar.era@hotmail.com

Dr. Bereczki Zsolt (egyetemi adjunktus)

Született: 1980, Karcag

TANULMÁNYOK

1999-2004	okleveles biológus	Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Embertani Tanszék
2000-2004	angol szakfordító	Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar
2004-2007	posztgraduális képzés (PhD fokozat – 2013)	Szegedi Tudományegyetem, Biológia Doktori Iskola

SZAKMAI TAPASZTALAT

2006-2007	DAAD-MÖB oktatói és kutatói csereprogram	Göttingeni Egyetem, Zentrum Anatomicum
2007-2009	óraadó	Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Embertani Tanszék
2009-2009	tudományos segédmunkatárs	Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Embertani Tanszék

2009-2016	egyetemi tanársegéd	Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Embertani Tanszék
2016-	egyetemi adjunktus	Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Embertani Tanszék

KUTATÁSOK/PROJEKTEK

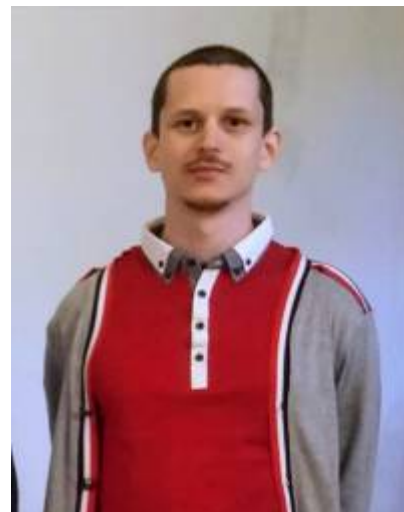
- Széchenyi Pályázat, 5/081, Az M5 autópálya nyomvonalán előkerült emberi csontvázleletek antropológiai értékelése
- The Global History of Health Project – részvevő, 2003-2015
- „A tuberkulózis előfordulási gyakoriságának és eredetének vizsgálata magyarországi történeti embertani népe sségeken” - OTKA posztdoktori kutatás 2001-2004; no. D-38476 - részvevő
- „Történeti embertani népe sségek morfológiai és hisztológiai vizsgálata a fertőző megbetegedések szempontjából” - MÖB-DAAD magyar-német kutatócsere projekt 2006- 2007; no. 32. - résztvevő
- „A tuberculosis paleoepidemiológiája” - OTKA-kutatás 2009-2014; no. K-78555- résztvevő
- „Történeti embertani protokoll a régészeti feltárások embertani anyagainak kezelésére, alapszintű feldolgozására és elsődleges tudományos vizsgálatára” - részvevő
- „Rosszindulatú daganatok előfordulása és evolúciója magyarországi történeti népe sségek körében” - OTKA-kutatás 2009-2014; no. NN-78696 - részvevő
- SROP 4.2.1./B-09-1/KNOV-210-0005- részvevő
- CNRS interdisciplinarity program “Maladies Infectieuses et Environnement” - részvevő
- TÁMOP-4.2.1/B-09/1/KONV-2010-0005 - részvevő
- „Koponyasebészeti beavatkozások az Alföldön az ókortól a magyar államiség kezdetéig” Magyary Zoltán Posztdoktori Pályázat A2- MZPDÖ-13-0302, TÁMOP 4.2.4. A/2-11-1-2012-0001 Nemzeti Kiválóság Program - témavezető
- Leverhulme Trust (F/00094/BL) - részvevő
- BAKOTA Project - An NSF REU Site: The Bronze Age Körös Off-Tell Archaeology Project - részvevő 2014-2015
- „Az élettudományi-klinikai felsőoktatás gyakorlatorientált és hallgatóbarát korszerűsítése a vidéki képzőhelyek nemzetközi versenyképességének erősítésére” TÁMOP-4.1.1.C-13/1/KONV-2014-0001

Email: bereczki.zsolt@bio.u-szeged.hu

Dr. Pintér Zoltán (tudományos segédmunkatárs)

Született: 1985, Kalocsa

TANULMÁNYOK

2003-2008	okleveles biológus	Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Embertani Tanszék
2008-2011	posztgraduális képzés (PhD fokozat - 2013)	Szegedi Tudományegyetem, Biológia Doktori Iskola

SZAKMAI TAPASZTALAT

2012-	tudományos segédmunkatárs	Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Embertani Tanszék
--------------	---------------------------	--

KUTATÁSOK/PROJEKTEK

- „Nemzetközi innovatív kutatói team a környezet egészségtudatos testmozgásos életmód ténnyalapú tesztrendszeri kialakítására” (TÁMOP 4.2.2-08/1-2008-0006; TÁMOP 4.2.1./B-09-/KNOV-210-0005 projekt) - antropometriai munkacsoport (2009-2011)
- „A tuberculosis paleoepidemiológiája” (OTKA K78555) - résztvevő (2013-2014)
- „Az élettudományi- klinikai felsőoktatás gyakorlatorientált és hallgatóbarát korszerűsítése a vidéki képzőhelyek nemzetközi versenyképességének erősítésére” (TÁMOP-4.1.1.C-13/1/KONV-2014-0001) - résztvevő (2014-2015)
- „Antropometriai paraméterek alkalmasságának vizsgálata a zsigeri zsírterület becslésében; A Biospace InBody230 készülék mérési pontosságának validálása” - önálló kutatási projekt (2014-2015)
- „Egy lépés az egészségünkért - Csongrád megye komplex egészségfejlesztési programja” (TÁMOP-6.1.5-14-2015-0004) - antropometriai munkacsoport (2015)
- „Útravaló ösztöndíjprogram; Út a tudományhoz alprogram 2015/2016. tanév” (Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola) - külső konzulens (2015-2016)
- „Intelligens élettudományi technológiák, módszertanok, alkalmazások fejlesztése és innovatív folyamatok, szolgáltatások kialakítása a szegedi tudásbázisra építve” (EFOP-3.6.1-16-2016-00008) - közreműködő kutató (2017-)

Email: pinterster@gmail.hu

Dr. Spekker Olga (posztdoktor kutató)

Született: 1987, Győr

TANULMÁNYOK

2006-2009	okleveles biológus	Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar
2009-2013	okleveles biológiatanár és okleveles matematikatanár	Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar
2013-2016	posztgraduális képzés (PhD fokozat - 2018)	Szegedi Tudományegyetem, Biológia Doktori Iskola
2015-2018	egészségtudományi szakfordító - tolmács	Szegedi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar

SZAKMAI TAPASZTALAT

2018-	posztdoktor kutató	Szegedi Tudományegyetem TTIK Embertani Tanszék
--------------	--------------------	--

KUTATÁSOK/PROJEKTEK

- „Rosszindulatú daganatok előfordulása és evolúciója magyarországi történeti embertani népeségek körében„ (OTKA NN78696) - Résztvevő (2010–2013)
- „A tuberculosis paleoepidemiológiája” (OTKA K78555) - Résztvevő (2009–2014)
- „Természettudományos élménypedagógiai programkínálat és természettudományos élményközpontok fejlesztése” (EFOP-3.3.6-17) - Oktató (2018-)

Email: olga.spekker@gmail.com

Várad Orsolya (doktorjelölt)

Született: 1990, Kecskemét

TANULMÁNYOK

2009-2013	biológia (BA)	Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar
2013-2015	biológus (MSc)	Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar
2015-2018	posztgraduális képzés	Szegedi Tudományegyetem, Biológia Doktori Iskola

KUTATÁSOK/PROJEKTEK

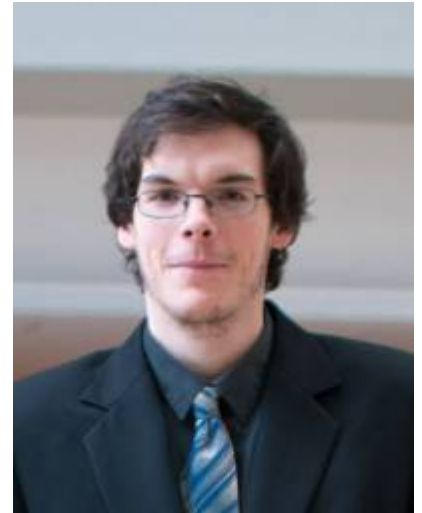
- „Tuberkulózis és evolúció” (OTKA K125561) - Résztvevő (2017-)
- Kutatómunka az Institute for Mummies and the Iceman-EURAC Kutató Központban, Bolzano, Olaszország (2018)

Email: varadi.orsolya.90@gmail.com

Tihanyi Balázs (doktorjelölt)

Született: 1991, Gyula

TANULMÁNYOK

2009-2012	történelem – régészet (BA)	Szegedi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar
2012-2015	régészet (MSc)	Szegedi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar
2015-2018	posztgraduális képzés	Szegedi Tudományegyetem, Biológia Doktori Iskola

KUTATÁSOK/PROJEKTEK

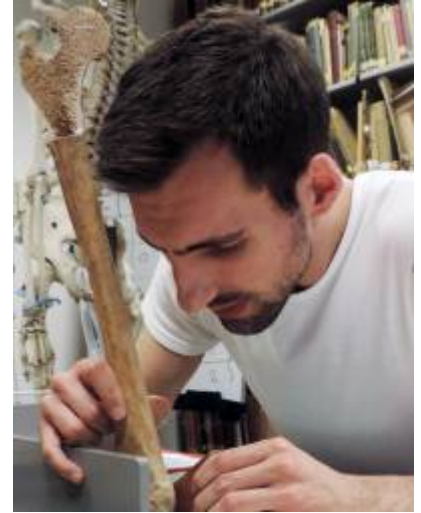
- Részvétel ásatásokban: : Dabas-84. lelőhely (2010); Békéscsaba – Mezőberény 47-es számú főút (2011); Sarkad kerékpárút (2012); Tarpa – Nagyhegy (2013, 2014); Gyula-kastély (2014)
- „The New Coimbra Method for recording enthesal changes”, University of Coimbra, Portugália, (2016) - Oszteológiai gyakorlat
- Kutatómunka a National Museum of Natural History and Science (University of Lisbon) Luis Lopes embertani gyűjteményében, Lisszabon, Portugália, (2018) - Oszteológiai gyakorlat

Email: balazs0421@gmail.com

William Berthon (doktorjelölt)

Született: 1990, Evreux

TANULMÁNYOK

2008-2011	régészet (BA)	Panthéon-Sorbonne University (Paris 1), Franciaország
2011-2013	biológiai antropológia (MSc)	University of Bordeaux, Franciaország
2014-	posztgraduális képzés (nemzetközi, kettős témavezetés)	Pratique des Hautes Études (EPHE) – Paris Sciences & Lettres (PSL Research University), Franciaország és Szegedi Tudományegyetem, Biológia Doktori Iskola

KUTATÁSOK/PROJEKTEK

- French National Institute for Preventive Archaeological Research (INRAP): középkori temető feltárása (Val-de-Reuil « Le Chemin aux Errants), csontvázak tanulmányozása - résztvevő (2012)
- Anthropologist at HADÈS Archéologie: temetők feltárása (Saint-Émilion, Sziklatemplom; Bordeaux, Szent András-katedrális), csontvázak tanulmányozása - résztvevő (2014)
- Departmental Archaeological Service of the Yvelines (SADY): leletmentő ásatás (Noisy-le-Roi, bronzkori nekropolisz), antropológiai és tafonómiai vizsgálatok - résztvevő (2015)

Email: william.berthon@etu.ephe.fr

Szvák Enikő (PhD hallgató)

Született: 1986, Kisvárda

TANULMÁNYOK

2004-2009	rajz szakos tanári diploma	Nyíregyházi Főiskola, Bölcsészettudományi és Művészeti Kar
2009-2010	okleveles Vizuális és környezet kultúra tanár (MA)	Nyíregyházi Főiskola, Bölcsészettudományi és Művészeti Kar
2011-2013	történelem alapszakos bölcsész (BA)	Nyíregyházi Főiskola, Bölcsészettudományi és Művészeti Kar
2014-2016	okleveles Történelem tanár (MA)	Nyíregyházi Főiskola, Bölcsészettudományi és Művészeti Kar
2016-	posztgraduális képzés	Szegedi Tudományegyetem, Biológia Doktori Iskola

SZAKMAI TAPASZTALAT

2012-2015	óraadó rajztanár	Árpád Vezér Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Záhony
2012-2015	óraadó rajztanár	II. Rákóczi Ferenc Szakközép- és Szakiskola, Kisvárda
	önkéntes munkatárs	Magyar Természettudományi Múzeum, Embertani Tár

KUTATÁSOK/PROJEKTEK

- „Antropogén múmiák multidiszciplináris kutatása” (NTP-NFTÖ-17-B-0066)
- „Lendületben az antropológus” (NTP-NFTÖ-18-B-0206)
- „A bécsi gamhudi múmiák embertani vizsgálata” - Campus Mundi rövid tanulmányút pályázat (278398), Egyptian and Near Eastern Collection of the Kunsthistorisches Museum Wien (2018)
- „Magyarországi gyűjteményekben őrzött egyiptomi múmiák vizsgálata” (Magyar Természettudományi Múzeum, Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Eötvös Lóránd Tudományegyetem-Török Aurél Gyűjtemény, Déri Múzeum)
- „Váci múmiák multidiszciplináris kutatása” (Magyar Természettudományi Múzeum, Embertani tár) - PhD hallgató

Email: szvak.eniko@bio.u-szeged.hu

Király Kitty (PhD hallgató)

Született: 1992, Szabadka

TANULMÁNYOK

2012-2014	néptáncoktatói képzés	Szabadka (MNT, VMMSZ, VMMI szervezésében)
2011-2015	biológus BSc	Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar
2015-2018	biológiatanár MSc - társadalom műveltségterületi tanár (MA)	Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Juhász Gyula Pedagógusképző Kar
2018-	posztgraduális képzés	Szegedi Tudományegyetem, Biológia Doktori Iskola

SZAKMAI TAPASZTALAT

2018.01-2018.06	biológiatanár	Kiss Ferenc Erdészeti Szakgimnázium, Szeged
------------------------	---------------	---

Email: kiraly.kitty92@gmail.com

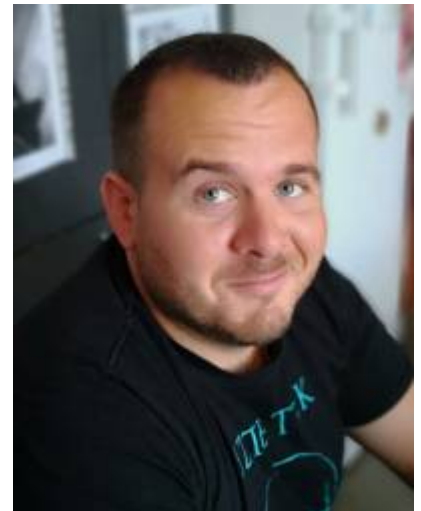
Mócza Krisztina (ügyvivő szakértő)

Mócza Krisztina Kecskeméten született 1983-ban. Középiskolai tanulmányait Szegeden a Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziumban, főiskolai tanulmányait a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyulán Pedagógusképző Karán végezte. Jelenleg a Biológia Intézet Embertani Tanszékén dolgozik ügyvivő szakértőként, intézi a tanszék adminisztrációs ügyeit és segíti a tanszék dolgozóinak munkáját.

Email: humanbiology@bio.u-szeged.hu

Rovó János (tanszéki technikus)

Rovó János 1988-ban született Szegeden. 2007-ben érettségizett a szegedi Széchenyi István Gimnázium és Szakközépiskolában. 2008-ban Környezetvédelem és Vízgazdálkodási technológus minősítést szerzett. 2011 óta az SZTE TTIK Embertani Tanszékének technikus.

Email: janos.rovo@gmail.com

- [Accueil](#)
- Administration
  - [Administration](#)
  - [Archives](#)
  - [Catalogue](#)
- Numérique
  - [Administration](#)
  - [Archives](#)
  - [Catalogue](#)

- [Egyes](#)
- [Kettes](#)

[vissza](#)

Beszélő holtak - Történeti helyszínelők (Kiállítás a Móra Ferenc Múzeumban)

Ezernyi titkot, drámai történetet rejtenek a több száz vagy akár több ezer éves emberi csontmaradványok. A régészek, antropológusok mindennapjainak feladata az, hogy egy-egy csontot megvizsgálva következtessenek az elhunyt kilétére, halálának okaira. A Móra Ferenc Múzeum időszaki kiállításán most ezeknek a „történeti nyomozóknak” a bőrébe bújhatnak a látogatók és deríthetnek fényt több száz éves rejtélyekre.

A tárlaton igazi szenzációnak számító leleteket is bemutatunk. Ilyen például az a részlegesen mumifikálódott test, mely a világ egyik legkisebb és legfiatalabb mumifikálódott emberi maradványa.

A szakértők szerint egy koraszülött vagy 6-7 hónapra halva született csecsemő lehetett, akit egy agyagedényben temettek el a 19. század második felében. Az elhunyt valószínűleg nem volt megkeresztelve és titokban kellett eltemetni. A test részlegesen mumifikálódott, melynek háttérében egy rézkrajcár áll: ezt az érmét a csecsemő kezében helyezték el. A réz végezte el a test alsó részének konzerválódását, így ez a test tekinthető a világ első, réz által konzervált múmiájának.

A kiállításon továbbá megismerhetjük a különböző temetkezési fajtákat is. Egy máglyarekonstrukción keresztül például bemutatjuk a hamvasztásos temetkezés rítusait, lépéseit. Emellett a tárlat különböző halálos betegségekkel is foglalkozik: bizonyos betegségek ugyanis komoly nyomokat hagytak a csontokon. Kiállítanak többek között olyan koponyákat és csontokat, melyeken a lepra, a szifilisz vagy éppen a TBC „nyomai” figyelhetőek meg, de olyan leleteket is, melyeken harci sérülések nyomai láthatóak. A látogatók mindemellett bepillantást nyerhetnek az elhunytak elhalálzási életkorának és nemének meghatározási folyamatába is.

A tárlat címének szellemiségében a kalandvágyó érdeklődők maguk is helyszínelőkké, nyomozókká válhatnak. Különböző feladványokat megoldva kell kideríteniük, hogy a megtalált csontok milyen nemű és korú emberhez tartozhattak, és arra és fényt deríthetnek, hogy mi lehetett a halál oka. Emellett készíthetnek családi röntgenfotót és több interaktív játék segítségével ismerhetik meg ezt a különleges világot.

A kiállítás 2018. december 31-ig látogatható.

Video

Video

Kapcsolódó linkek:

- [A New York Times is beszámol a Szegeden látható egyik legkisebb mumifikálódott emberi maradványról](#)
- [Emberi csontokba kódolt kórtörténetek](#)
- [Facebook oldal](#)

A szöveg és a képek [forrása](#).

2018.09.05.

Kutatók Éjszakája 2018

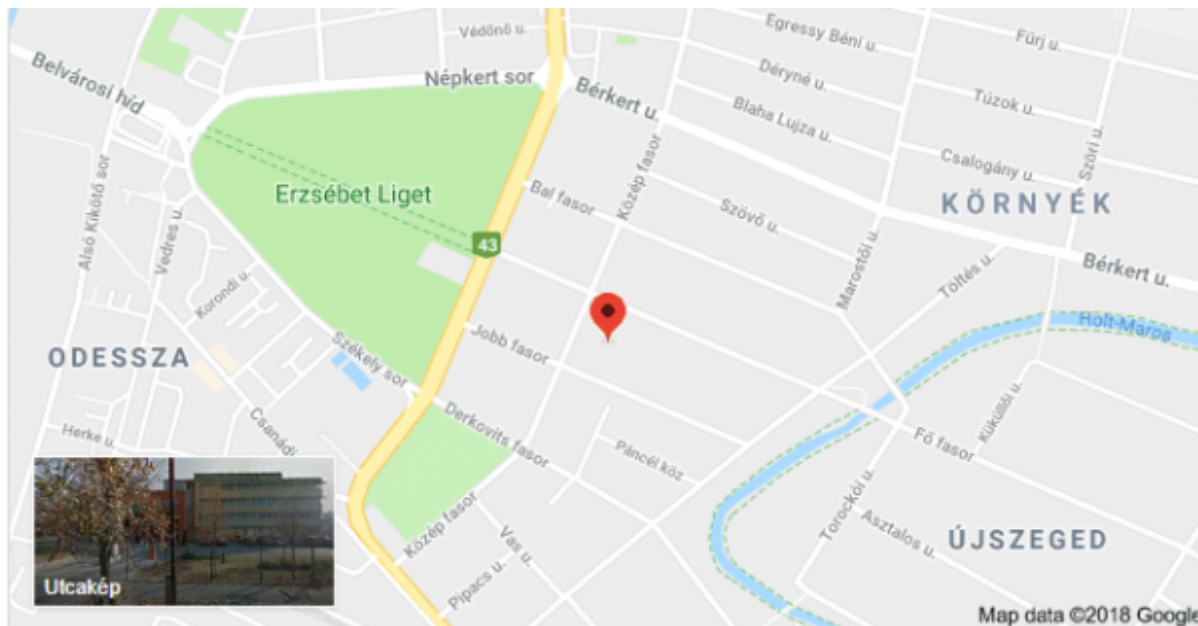
Az **Embertani Tanszék** idén is részt vesz a **Kutatók Éjszakája** rendezvénysorozaton!

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt!

A részletes programért kattintson [ide](#)!

Az eseményről készült [KÉPEK](#) megtekinthetőek!

2018.09.04.

Cím

6726 Szeged Közép fasor 52. (5. emelet)

Titkárság

Telefon: +36 (62) 544-314 (4314)

Email: humanbiology@bio.u-szeged.hu

Oktatói szoba (Dr. Molnár Erika, Dr. Bereczki Zsolt)

Telefon: +36 (62) 343-975 (3975)

Kövessen minket a Facebookon is!

From:

<http://www.bio.u-szeged.hu/> - BI

Permanent link:

<http://www.bio.u-szeged.hu/doku.php/hu:tansz:embertan:start>

Last update: **2017/03/14 16:14**

